

De Staat van het boek 2014 : Keynote

Sprekers: Nicolas Georges

Gespreksleider: /

Verslag: Noemi De Clercq

Nicolas Georges werkt voor het Franse ministerie van Cultuur en is uitgenodigd om een toelichting te geven bij het systeem van de gereguleerde boekenprijs dat al sinds 1981 in Frankrijk in voege is en de effecten hiervan op het boeken- en leesbeleid. Anders dan in Vlaanderen, valt de wetgeving m.b.t. de boekenprijs rechtstreeks onder de bevoegdheid van Cultuur, net zoals het auteursrecht en de regulering van de culturele industrie.

Georges geeft in zijn inleiding aan dat een aantal actoren die in het verleden kritisch stonden tegenover de invoering van een vaste boekenprijs, met name de supermarkten en de grotere ketens zoals FNAC, het systeem vandaag omarmen. Dit heeft onder andere te maken met de komst van nieuwe (digitale) spelers op de markt, waardoor de tegenstanders van gisteren zich vandaag zelf bedreigd voelen. Vandaar dat zij het belang van het behoud van een eenheidsprijs onderlijnen en aan de overheid vragen om hier niet van af te stappen.

Georges wordt regelmatig geconsulteerd als expert om in andere landen te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om een gelijkaardig systeem tot stand te brengen. Onder andere landen zoals Polen en Israël hebben interesse omdat zij vandaag een grote druk ervaren op de boekenverkoop in het algemeen en op de fysieke boekhandel in het bijzonder, met name van online boekhandels zoals Amazon die zich internationaal profileren. Op Europees niveau wordt hierover vandaag een belangrijk debat gevoerd. De kern van de discussie is welke maatregelen wenselijk en mogelijk zijn om de 'oneerlijke' concurrentie die fysieke winkels ervaren van de online boekenverkoop te counteren.

De uitgangspunten die de nood aan een vaste boekenprijs schragen, hebben te maken met diversiteit en toegankelijkheid: iedereen moet dezelfde toegang hebben tot boeken én er moet een zo groot en divers mogelijk aanbod zijn. Georges licht toe wat de voordelen en effecten zijn van een vaste boekenprijs. De wet heeft er o.a. voor gezorgd dat kleinere uitgeverijen met een specifiek profiel kunnen overleven op de markt. Dit heeft ook een positieve invloed op de diversiteit van het aanbod: ook minder populaire titels kunnen vlotter op de markt gebracht worden en uitgeverijen kunnen blijven vernieuwen. Uit onderzoek blijkt dat sinds de invoering van de vaste boekenprijs de boekenverkoop in Frankrijk gestegen is. Verder wordt vastgesteld dat de prijzen stabiel zijn gebleven en het distributienetwerk behouden is gebleven. Over het algemeen kan gesteld worden dat de vaste boekenprijs geen evoluties binnen de boekensector verhinderd heeft.

De gereguleerde boekenprijs is een wet die vrije mededinging onderschrijft en niet enkel ten goede komt van de kleinhandel. De wet heeft ook effecten over de grenzen heen, aangezien de bepalingen ook gelden voor Franse publicaties die in het buitenland verkocht worden.

Vandaag staat Frankrijk voor de uitdaging om het systeem te evalueren en bij te sturen rekening houdend met een aantal recente evoluties zoals de opkomst van de online-winkels en de toepassing van het systeem op de verkoop van e-boeken.

Op de vraag of het Franse model gemakkelijk te transponeren is naar België kan Georges geen eenduidig antwoord geven. Wel geeft hij aan dat er in Frankrijk een traditie bestaat van economische regulering door de staat. Zo stelt geen enkele politieke partij in Frankrijk, links

noch rechts, de gereguleerde boekenprijs momenteel in vraag. Georges geeft aan dat het belangrijk is om hierover een genuanceerd debat te voeren aangezien het systeem vaak slecht begrepen wordt. De uitgevers bepalen immers geen absolute prijs, maar er wordt gewerkt met verschillende prijs categorieën én de prijsregulering is tijdsgebonden. In dat opzicht blijft het een flexibel systeem.